

Plakety hejtmana za odvážné občanské postoje obdržely tři osobnosti

16.11.2022 - Mertlová | Krajský úřad Plzeňského kraje

Miroslav Skalický, Martin Svoboda a Ludvík Rösch jsou letošními držiteli Čestné plakety hejtmana Plzeňského kraje za odvážné občanské postoje. Unikátní čestné plakety jim ve středu 16. listopadu 2022 v Měšťanské besedě v Plzni předal hejtman Rudolf Špoták. Čestná plaketa z ryzího stříbra s portrétem Jana Palacha byla předána oceněným již pošesté.

"Stát si za svým názorem a nebát se ho říci, to považuji za důležité v každé době. Postavit se většině a chovat se dle svého přesvědčení, to vyžaduje velkou vnitřní sílu. Mnohdy to ale s sebou nese odvahu snášet zlobu a příkoří, které vám ten, kdo má v danou chvíli sílu a moc, může způsobit. Vážím si všech, kteří svým úsilím přispěli k prosazování snahy změnit totalitní režim v demokracii. Díky těm, kteří se mnohdy za vysokou cenu postavili režimu, byli perzekuováni, šikanováni a pronásledováni, můžeme dnes žít svobodně a sami rozhodovat o svém osudu. Režim se takové odvážné osobnosti snažil umlčet a ostatní zastrašit. Neuspěl, neboť tito lidé inspirovali k odvaze žít ve svobodě a demokracii mnoho dalších," řekl při slavnostní příležitosti předávání hejtman Rudolf Špoták.

Slavnostní předání čestných plaket se tentokrát konalo v Malém sále Měšťanské besedy v Plzni. Atmosféru kromě hudebního doprovodu doplnily také speciální videomedailonky, které představily všechny tři letošní oceněné.

Zakladatelem tradice udělování čestných plaket hejtmana je současný náměstek hejtmana pro životní prostředí a zemědělství Josef Bernard, který byl v roce 2017, kdy byly plakety udělovány poprvé, hejtmanem Plzeňského kraje. *"Chtěl jsem ocenit osobnosti, na které se často zapomíná, a právě proto je důležité si je připomínat a znát historické souvislosti, které jejich život provázely. Protože samotné ocenění je vždy mimořádnou událostí, je i plaketa unikátní. Na její přípravě, designu se pracovalo téměř rok a výsledkem je stříbrná mince o průměru 70 mm s portrétem Jana Palacha,"* říká Josef Bernard a dodává: *"Někdy máme pocit, že 30 let po sametové revoluci již nemusíme řešit upevnění demokracie a svobody v naší zemi. Jak se mýlíme a jak jsme bláhoví. Opak je pravdou. Z války studené se stala válka digitální a informační. Snaha o odklon naší země od západních demokracií je v posledních letech evidentní. Nedejme se. Takové osobnosti, jako jsou letošní ocenění, potřebujeme jako sůl. Jsou inspirací pro všechny."*

Ocenění Čestnou plakétou hejtmana Plzeňského kraje za odvážné občanské postoje 2022

Miroslav Skalický (nar. 31. srpna 1952 v Praze)

Od šesti let vyrůstal Miroslav Skalický v Plzni. Rád chodil do turistického oddílu, později vandroval s kamarády po Šumavě. Nahrával si z rozhlasových pořadů na magnetofon písničky oblíbených skupin a díky otcovu kamarádovi, který jezdil s kamionem na Západ, poslouchal desky rockových kapel. Ve Škodovce se vyučil tesařem. Práce se dřevem ho bavila, ale už ve škole měl problémy s dlouhými vlasy. Dlouhé vlasy se mu líbily a bral je také jako vyjádření protestu proti režimu. V Plzni také zažil okupaci vojsky Varšavské smlouvy a tzv. normalizaci, která znamenala mimo jiné návrat tvrdé cenzury v médiích i umělecké tvorbě.

Po škole se živil jako kulisák v plzeňském divadle a pak nastoupil do Vojenských staveb ve Strašicích. Po vojenské službě na Zbiroze, kterou považuje za nejhorší roky svého života, se přestěhoval do Chomutova. V sedmdesátých letech spoluorganizoval koncerty neoficiální hudební scény a poslechové diskotéky. Desky měl od kamaráda z USA. Později založil skupinu Hever and Vazelina Band, kde na převzaté melodie skládal provokativní texty písní, z nichž nejznámější je Tesilová verbež.

V březnu 1976 byl Miroslav Skalický mezi více než dvaceti zatčenými mladými lidmi z okruhu kolem skupiny The Plastic People of the Universe. Za organizování přednášky Ivana Martina Jirouse a koncertu v Přesticích v prosinci roku 1975 byl za výtržnictví a užívání vulgarismů odsouzen na devět měsíců nepodmíněně. V nápravném zařízení z něj podle jeho slov vytvořili nepřítel. Po propuštění na svobodu podepsal Chartu 77. Stál u vzniku undergroundové komunity v Nové Vísce u Kadaně, kde s přáteli pořádali undergroundové koncerty a festivaly. Zde s Františkem Stárkem a Karlem Havelkou v roce 1979 vznikala první čísla samizdatového časopisu Vokno. Objekt jim byl ale nakonec vyvlastněn.

Miroslav Skalický byl opakovaně zadržován a šikanován Státní bezpečností. V červnu 1980 byl v rámci akce Asanace donucen k emigraci. Žil ve Vídni a živil se jako tesař. V osmdesátých letech spolupracoval s Pavlem Tigridem. Do Československa pašoval exilové časopisy Svědectví, Listy a další protikomunistické tiskoviny. Účastnil se setkávání emigrantů z disidentských a undergroundových kruhů.

Po pádu komunismu se vrátil zpět do vlasti. V bývalém mlýně v Meziříčku na Třebíčsku vybudoval kulturní centrum, kde pořádá hudební festivaly a koncerty. Obnovil skupinu Hever and Vazelina Band a knižně vydal své písňové texty a básně.

JUDr. Martin Svoboda (nar. 13. dubna 1968 v Plzni)

Po rozvodu rodičů vyrůstal Martin Svoboda s matkou a starším bratrem v Plzni-Slovanech, kde navštěvoval i základní školu. Když ve 3. ročníku uvedl jako osvoboditelku Plzně americkou armádu a byl za to pranýřován, začal si uvědomovat, že je něco špatně.

Vyučil se a několik let pracoval v národním podniku Metrostav v Praze. Pohyboval se mezi alternativně naladěnou mládeží a politickými aktivisty a nabyl dojmu, že je potřeba něco dělat proti režimu. Podepisoval petice a pokoušel se dále vzdělávat, mimo jiné při setkáních, která pomáhal organizovat. Šířil petice a samizdatové publikace. Osobně se podílel na přípravě plzeňského samizdatového magazínu Pevná hráz. Spolupracoval i se svým bratrem, který byl aktivní v církevních kruzích, angažoval se v Hnutí za občanskou svobodu a provozoval domácí samizdatové vydavatelství.

Martin Svoboda tvrdil, že politika není žádné svinstvo, že se dělat musí a že se musí dělat slušně. Proto necítil potřebu připojit svůj podpis pod Chartu 77 a raději budoval členskou základnu a hierarchii hnutí, které mělo ambice stát se politickou stranou. Postupem času se vypracoval až na předsedu koordinačního výboru hnutí pro Západočeský kraj a zároveň dál šířil petice, mimo jiné i dokument Několik vět.

Po zatčení během Palachova týdne v lednu 1989 navázal prostřednictvím Bohumila Doležala spolupráci s Emanuelem Mandlerem a Demokratickou iniciativou. V listopadu 1989 byl zpočátku jedním z organizátorů protirežimních protestů, z nichž později vykrystalizovalo plzeňské Občanské fórum.

Když však věci získaly jasnější obrysy, zaměřil svoji pozornost hlavně na dění v Praze, kde se s přáteli účastnil demonstrací a řady dalších setkání. Dojížděl do měst v západních Čechách a

pokoušel se koordinovat činnost příznivců Demokratické iniciativy. Na schůzkách v bytech a při setkáních na náměstích rozdával informační materiály a propojoval jednotlivé revoluční buňky.

Po nehodě na cestě z Rakouska, kam byl vyslán pro kopírku na množení materiálů pro Občanské fórum, byl dlouhodobě upoután na lůžko a celý následující rok prochodil se sádkou a o berlích.

Po roce 1989 začal podnikat. Doplnil si středoškolské vzdělání a vystudoval práva na Západočeské univerzitě v Plzni.

Ludvík Rösch (nar. 6. listopadu 1954 v Plzni)

Ludvík Rösch byl vychováván v křesťanské víře a byl veden k tomu, že nacismus a komunismus jsou dva nejhorší systémy, které postihly novodobé dějiny.

V roce 1973 odmaturoval na gymnáziu v ulici Pionýrů v Plzni, dnešním Masarykově gymnáziu. Roku 1978 absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a v říjnu téhož roku nastoupil jako advokátní koncipient do první plzeňské advokátní poradny. Jeden rok si odsloužil na vojně u tankového pluku v Kežmarku.

Poté nastoupil do velké advokátní poradny, od roku 1983 už zde působil jako advokát. Chtěl se stát soudcem, ale nechtěl být verbován do komunistické strany. Před listopadem 1989 jako advokát hájil řadu lidí, kteří se dostali do otevřeného konfliktu s komunistickým režimem.

S manželkou už měli dost totality a tak v létě 1989 oba podepsali petici Několik vět. Angažovali se i ve sběru dalších podpisů.

V listopadu 1989 se Ludvík Rösch zúčastňoval demonstrací, poskytoval právní servis stávkujícím a zapojoval se do dalších aktivit. Byl jedním ze zakladatelů Občanského fóra v Plzni a členem koordinačního výboru. Stal se jeho mluvčím pro oblasti justice, policie a prokuratury.

Po listopadu 1989 byl zvolen do výboru Krajského sdružení advokátů v Plzni. Spolu se svou manželkou se významně podílel na obnovení nesocialistické advokacie. Od roku 1990 působil v poradních orgánech Rady města Plzně a Zastupitelstva města Plzně. Působil rovněž jako člen občanskoprávní komise České advokátní komory v Praze. Doposud je ve správní radě Nadace 700 let města Plzně.

Ludvík Rösch byl členem Občanské demokratické strany a v letech 1994 – 1998 předsedou jejího klubu, v letech 1998 – 2002 předsedou koaličního klubu Unie svobody a členem Občané.cz a Občanů patriotů, které spoluzakládal.

Čestná plaketa hejtmana Plzeňského kraje za odvážné občanské postoje

- autor plakety: doc. M.A. Petr Vogel (autor hejtmanského řetězu 2016)
- výrobce medailí: Triga-K
- výrobce etue: Studio Činčera
- ražené medaile o průměru 70 mm
- materiál: stříbro ryzosti 999/000
- váha: cca 160 g
- emise: šestá
- počet: 3 ks
- rok: 2022

<https://www.plzensky-kraj.cz/plakety-hejtmana-za-odvazne-obcanske-postoje-obdr>